

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
 Egy óra 1 kor.
 Negyedévre 3
Vidéken:
 Egy óra 1 kor. 50 Hll.
 Negyedévre 4 50 .

Felolós szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Közgazdasági feladatok.

Írta: dr. Legányi Gyula.

Kossuth Lajos lángelméjét bizonyítja az a tény is, hogy tisztán látott a jövőbe, a fejlődés törvényeit ismerve tisztán látta az alakulást, még a messzi jövő atakulását is. Megírta, hogy Ausztriával tíz évre megkötött kereskedelmi szerződésünk oly silány. Magyarország közgazdasági életét annyira megzibbasztja, a boldogulást annyira lehetetlenné teszi, hogy már a harmadik ciklusban, a harmadik tíz esztendőre kötendő szerződésnél oly legyőzhetetlen akadályok merülnek föl és az ország gazdasági kimerülése oly nagy fokra hág, hogy a közös vámterületet azon túl nem lehet többé fentartani és bekövetkezik Magyarország önálló gazdasági berendezkedése.

Mennyire igaza volt Kossuth Lajosnak és mennyire tejesedett be jóvendőlése, bizonyítja a mai válság, melynek megszüntetése egyedül az önálló vámterület biztosításával válik lehetségessé. Ezelőtt négy évtizeddel még csak a maroknyi függetlenségi párt, később a balközép is követelte az önálló vámterületet, ma már a szövetséges ellenzéknek minden tagja, tehát az országgyűlés többsége követeli, ami egyértelmű az elv diadalával, szóval már nagyon rövid idő választ el bennünket az igének megtestesülésétől.

Magam, mióta választó vagyok, mindig arra a jelöltre adtam szavazatomat, aki az önálló vámterületet vette föl programjába és huszonöt év óta mindig azt hangoztatom, hogy a magyarnak szome csak akkor nyílik föl, ha az ország koldusbotra jut. Ma oda jutott s ime ma a többség he-

lyes nyomon jár, ma már a többég látja, hogy az ország boldogulása és vagyonosodása csak az ipar és kereskedelem fellendülésével érhető el, ez pedig csak az önálló vámterület utján biztosítható, mert a mérhetetlen külföldi versenynyel szemben virágzó magyar ipart, kiváltképpen gyáripari sem a magyar kormány támogatásával és pénzbeli hozzájárulásával, sem védőegyesületekkel elő nem teremthetünk, mert a magyar ember oly szegény, kereseti forrásai oly csekélyek, hogy a hazaláság lángja elalszik a szegénység nyomasztó tengerében. Áldozni csak gazdag ember tud, a szegény kénytelen az olcsóbb portékat megvenni, még ha külföldi is.

Sokan az általános szegénységet még ma is tagadják s azt hangoztatják, hogy az ország a kiegyezés óta sokat haladt s ezen az uton még tovább is haladhat. Ezt csak közellátó mondhatja és csak olyan, aki a szabadelpárt szemüvegén nézi a fejleményeket. A napokban egyik szabadelvű ismerősöm azt hangoztatta, hogy mindenki boldogulhat, aki igyekszik, mondván: kaparj kurta, neked is lesz. Másik szintén szabadelvű ismerősöm arra az ellenvetésre, hogy százezernél több magyar kénytelen évenként az országot elhagyni munka híjja miatt, azt válaszolta, hogy máshonnan is költöznek ki. Mily ügyefogyottság, mily közellátóság nyilvánul meg ez ellenvetésekben, mert egyrészt nincsen igazságtalanabb közmondásunk az említetté, annál, hogy kaparj kurta neked is lesz. Bizonyítja az a tény, hogy a magyar ember itthon hiába kapar, csak tengődik és eladósodik, a külföldön, kiváltképpen Amerikában pedig oly sikeresen kapar, hogy a postahivatal tanúsága szerint millió-

kat küld haza, részint adóssága törlesztésére, és elzalogosított birtoka kiváltására, részint új ingatlan birtok vásárlására.

És hogy máshonnan is költöznek ki, az igaz, de csak sórványosan, de Magyarországból és Olaszországból járványosan és százezrenként, ami azt bizonyítja, hogy a magyar és olasz kormány nem érti mesteriségét. E tényeket nem lehet eltagadni, mert a lapokban leközlött statisztikai kimutatásokból a közellátók is megtudhatják, hogy más államokból csak néhány ezer költözik ki, az említett két országból pedig százezrek. E tényhez nem fűznék bővebb magyarázatot, de a nehéz felfogásuk kedvéért hozzátéveszem, hogy mivel Magyarországon napról-napra nő az élelem, lakás és iparcikk ára, a kereset pedig napról-napra fogy vagy legalább is nagyon alacsony fokon állapodik meg, de meg sok embernek egyáltalában nincsen keresete, vagy ha van is, az évről-évre csak egy kis részében nyilvánvaló, hogy az elköltözés kényszere a kereset silányságában és a munka híjában rejlik. Ma már a közigazgatás sem tagadja e tény, maga a kormány sem, sőt a mi csodaszámba megy, maga a kormány sajtója sem.

Mit történt? Honnan ez az ur színe-változása? Hja! A rendszer változott. A hazugság kora lejárt. A szövetséges ellenzék levette a nép szeméről a hályogot s a szabadelvű sajtó sem mer már hazudozni. Eppen ma olvasom egy szabadelvű lapban: *Mit derített ki a mostani választás? Azt és semmi mást, hogy a nép elégedetlen. Mivel elégedetlen? Mindennel. Rosszul megy a dolga. Elviselhetetlenül nagyok a terhei. Hívvány a munkabér az iparban. Még hívványabb a mező-*

A gyorsvonat.

— Tudnia kell — mondta hirtelen barátom, az amerikai Gordon — . . . tudnia kell, hogy valamikor én is automobilhős voltam . . . én is halálmegvetéssel rohantam a szélnél sebesebben . . . S a gyorsaságtól zinte megrészegedtem. Oly csodálatos gyönyörűség ez, hogy szinte lehetetlen elfelejteni s hogy nagyon megértendő, ha az ember e gyönyörűségért még a halállal is daczol . . .

Sok nagy versenyben vettem részt s biztosíthatom önt, hogy ez rettenetes megérőltetés, azt azonban ne tessék hinni, hogy a chauffeur ügyessége által bárminő szerencsétlenséget nem lehet akadályozni. Epen nem. Az embernek természetesen nagyon ügyesnek, nagyon óvatosnak kell lennie, mert különben az egész nem egyéb öngyilkosságnál. De a világ semmiféle sem menti meg a chauffeur a haláltól, ha a sors, a véletlenség úgy akarja . . . Hiszen ez világos. Egy gyors hajtó harmincz, vagy több métert is megtesz egy másodperc alatt. Most tegyük föl, hogy valami elébe akad, akár egy akadály, akár egy gyors forduló, akár egy leeresztett korlát.

Nincs ideje sem megállni, sem irányt változtatni, s vagy az akadályon zuzza magát halálra, vagy pedig egy árokban töri magát darabokra . . . S aztán a motornak tulajdonságos nagy az ereje. Oly erő, melyet még nem tapasztaltunk ki eléggé s az emberiség minden haladásáért áldozatot kell hoznunk.

Gordon szünetet tartott, azután folytatá.

— S ha már az embernek akarateréről, vakmerőségéről beszélünk, hadd mondjak el egy történetet, melyet Amerikában éltem át. Semmi köze sincs az automobilhoz, de azon a napon mégis nagyot műveltem. Nem mondhatom, hogy hőstett volt, mert egyszerűen csak az életemet akartam megmenteni. De azért elég nevezetes eset arra nézve, hogy önnek elmondjam.

A déli államokban voltam, nem volt pénzem, mert dollárjaim nagyrésztét egy választás alkalmával elveszítettem fogadáson, a többit pedig pokerjátékban szedték el tőlem. Alig maradt annyim, hogy néhány napig megélhessek belőle s képtelenség lett volna fölöslegesen költeni. Összeszedtem minden batorságomat s gyalog indultam New-Orleansba, a hol egy testvérem lakott.

A podgyászomat egy zsákban hátamra akasztva úgy vándoroltam, mint egy csavargó s kissé feszélyezett a dolog. De fiatal voltam, azután meg könyvet akartam írni erről az utazásról. Így mentem, mendégéltem egész napokon keresztül s meglehetősen nagy utat tettem meg. A vidék tele volt mocsarakkal, melyeknek fekete vizéből számtalan cziprusz nőtt ki. De ezenkívül a mocsarak kiéhezett alligátoroktól is hemzsegték.

Egyszer egy akkora terjedelmű mocsárhoz értem, hogy estig gyalogoltam a parjain, anélkül, hogy a végére értem volna. Szerencsémre egy vasuti hidhoz értem, mely a mocsáron átvezetett. Nagyon egyszerű szerkezet volt. Csak egy vágány volt rajta s a szélein nem vezetett sem gyalog ut, sem part nem volt, hogy gyalogolni lehetett volna rajta. Faczölöpökre volt építve, Mikor az éj már meglehetősen közeledett, messziről egy füstoszlopot látok, mely mind közelebb és közelebb jött.

Komolyan aggódni kezdtem s megfordultam, mert a füst egy gyorsvonatnak a füstje volt, mely felém közeledett.

Se vissza nem fordulhattam, se ahhoz nem volt időm, hogy félrehúzódjam, mert a

gazdaságban. Parasztosztályát dulja a földéhség s pusztítja az egy gyerek-rendszer. A zsellérje pár hétig kap csak napszámot a nagybirtokokon; az év egyéb részeiben munkátlanul és koplalva ögyeleg. Iparosmunkára hiába tanulta meg mesterségét, hiába kínálja ügyességét és izmainak aczélerejét, tizezzel járkal faczérul, nem kap foglalkozást. A kereskedelem pedig pang, nyomorog. Hát az uri osztály? Annak sem megy különül a sora. A főiskolák ezrivel ontják évente a társadalomra, az ügyvédet, orvost, mérnököt, akiknek nagy része keserves vergődésre van kárhóztatva és szaporítja a cifra nyomoruságnak táborát, a szellemi proletá-riátust. S aki ezek közül hivatalt vállal, az eljegyezte magát holtáig a szegénységgel, amely görnyed a munka sulya alatt s fáradozásai jutalmául nem kap egyebet falat száraz kenyérenél s tengernyi elviselehetetlen gondnál. Ime, a magyar társadalom zömének az állapota. Mivel lehet ez megelégedve? Semmivel. Örömtelen életébe a verőfénynek egy sugarát sem viszi be semmi. nyomoruságának jarmát keservesen cipeli, amíg össze nem rogy. A túrelmetlenek elköltözik, százhuszezer elköltöző évekint több, mint amennyi az orosz és a japán részen a világ e legöldöklőbb habarujában másfel esztendő óta együttvéve elesett. A kétségbeesettje megőrül vagy elpusztítja magát. A gyengejelleme bűnbe esik. Ez a társadalom hogyan volna elégedetlen? Csoda-e, ha a husz milliófejű óriás megrázkódott elkeseredésében s ha a rázkódás okozta földrengéstől össze omlott a politikai közelet régi sulyegyene?*)

*) Budapesti Napló 1905. febr. 8. 39 szám. Vezérezik.

Csoda történt! Ezt hangoztatta harmincz év óta a hazafias ellenzék, de a fizetett kormányparti sajtó frázisnak és népámitásnak nevezte. Ma már így ir kétségbeesésében és bukásában a szabadelvű sajtó, mert a hazudozással fölsült, — de nem a „politikai közelet régi sulyegyene“ omlott össze, amint az idézett cikk végén olvas hatják, hanem az erkölcstelen kormányrend szert elsöpörte a józan népitélet.

mozdony elfogta a hid egész szélességét s a mentő készülék majdnem egészen a sinekre ért le. Hiábavaló lett volna jelet adni a vonat megállítására, mert köztudomású dolog, hogy egy amerikai vonat nem áll meg minden csavargóért, aki egy vasuti hidon gyalogol s már csak ezzel is áthágja a tilalmat.

Azután lenéztem a mocsárba azzal az eltökélt szándékkal, hogy beleugrom. De azóta, hogy a hidra léptem, a krokodilok egyre követtek abban a reményben, hogy majd csak lepottyanok valamikor. A fogaitkat csattogtatták s oly erős mosusz-szaguk volt, hogy majd beleszédültem. Ami viszont azt jelentette, hogy nagyon éhes vagyok.

E borzalmas halál gondolatára megremegtem egész valómban. A vonat már közel volt. Kétségbeesésemben egy gondolatom támadt.

Lecsusztam két talpfa közt, az egyiket megragadtam mind a két kezemmel s úgy maradtam függve a feketevizü mocsár fölött.

Igy telt el néhány pillanat borzalmas várakozás között, mely azonban nekem szadoknak tetszett.

A vonat mind közelebb és közelebb

Politikai híreink.

— Budapest, február 10. —

Kossuth Ferenc a királynál.

Gróf Andrássy Gyula, aki tegnap este tíz óraker érkezett vissza Bécsből, ma délelőtt tizenegy óraker meglátogatta Kossuth Ferencet, akinek átadta a király meghívó-levelét. A meghívó levél valószínűleg vasárnap délelőttre idézi magához Kossuth Ferencet, akivel együtt Andrássy is Bécsbe utazik.

Kibukott mamelukok klubja.

Ez a legújabb politikai egyesülés, amely méltó, hogy a napi krónika által följegyeztessek. Tudja mindenki, hogy a régi mamelukság oszlopos tagjai közül kibukott egynehány. Legalább is annyian vannak, hogy egyesülve klubot alakíthatnak. Oly sokáig voltak „tettekkel tényezők“, hogy nehézzé erről lemondani. Teljes resignációra különben is kevés ember képes, a politikuskonak az a faja pedig, amelyről szó van, legkevésbé. A tervet, hogy klubot fognak alapítani, már elkészítették, de megvalósítása elé meglehetősen akadályok gördülnek, mert a tagok közt máris sulyos differenciák merültek föl. Az elnök megválasztása okozta ezt a differenciát. Az egyik rész Münnich Aurélt, a másik pedig Kubinyi Gézákat akarja elnöknek, mert az utóbbit kombattosabbnak tartják amannál. Akárhogy áll a dolog, majd csak megegyeznek, ha másképpen nem: valami paktum útján és a klub akadálytalanul megalakulhat. Nincs is abban semmi különös. Ha van „Visszautasítottak Szalon“-ja, akkor miért ne lehetne kibukott mamelukok klubja? A kik sokan vannak együtt, azok erősek lehetnek idővel. A remény is ér valamit.

A Pester Lloyd a helyzetről.

A helyzet nevezetes megfordulását jellemzi az a cikk, melyet a kibukott kormány félhivatalos lapja a „Pester

jött, mint a menydörgés, s végre irtózatossá robajjal száguldott rajtam keresztül.

Felhuztam a lábaimat, ahogy csak tudtam, mert alattam, a mocsárban, vagy ötven alligátor gyülekezett össze s felugráltak, hihetetlen erőfeszítéseket tettek, hogy a lábaimat valahogy elkaphassák.

No és az a rettenetes mosusz-illat, mely kétségbeesett helyzetemben is csavarta az orromat.

Az én becslésem szerint körülbelül egy egész hónapba telt, míg a vonat keresztülrobogott rajtam. A mozdonyból izzó paraszak hullottak a kezemre s alaposan keresztülégették a bőrt és a húst csontig.

Tessék csak megnézni ezt a három hatalmas forradást a jobb kezemen. Ez annak a rettenetes s pár másodpercnek az emléke.

S annak daczára volt hozzá erőm, hogy a vonat elrobogása után fölkapaszkodhassam a sinekre. A hidra érve összerogtam s vér szivárvott a körmeim alól, oly erősen kapaszkodtam a sinekre.

Két óra hosszat feküdtem ott ajultan, kitéve magamat annak, hogy egy következő vonat péppé morzsol.

Frédéric Boutet.

ter Lloyd“ hoz mai száma élén s amely — úgy látszik — Andrássyhoz közel álló helyről szerezte a kibontakozásra vonatkozó információit.

A közlemény — többek közt — elmondja, hogy ma már nem titok, hogy azok a javaslatok, melyeket a koalíciós ellenzéki pártok gróf Andrássy Gyulának beterjesztettek, a politikai pártok koncentrációját idézik elő s a koalíciós minisztérium alakulását teszik lehetővé. Az ellenzék blockja, amely most 220 képviselőre rug, lesz a képviselőház munkatöbbségének az alapja s ennek a segítségével kerül az új minisztérium abba a helyzetbe, hogy az államszükségleteket elintézhesse. Gróf Andrássy Gyulának máris nagy többség áll a rendelkezésére s ha megbízást kap, rövid idő alatt megalakíthatja a kabinetet is, mely politikai jelentőségénél fogva bizonyára jó hatással lesz. A kabinetalakításnál gróf Andrássy a disszidensekre, a volt nemzeti párttal erősödött függetlenségre s a block többi pártjára számíthat s ez a kabinet és többség az államszükségleteket: az indemnítást, budgetet, ujonczjavaslatot s mivel a szövetkezett ellenzék a választási reformra és a házszabályrevízióra is megkötötte a koalíciót, ezeket az ügyeket is baj nélkül elintézheti. Sőt találtak formát a kiegyezés és a véderőrvény revíziójának kérdésében is, amely ugyan nem végleges megoldás, de ideiglenesen segíthet a bajon.

A kiegyezést 1907 ig, sőt 1010 ig valószínűleg érvényben tartják, mert ha a képviselőház a vanközösség megszakitását határozza is el, az előkészítéshez okvetlen kell idő. A gazdasági különálás kérdését is valószínűleg úgy szabályozzák, mint Wekerle pénzügyminiszter korában a valutareform nehéz kérdését megoldotta s a két állam pénzügyi szakításának eshetőségeit fixirozta. A katonai kérdésekben egyrészt a szabadelvűpárt kilenczes bizottságának programja, másrészt a két éves szolgálati idő képezik a kompenzációk tárgyát. A magyar szolgálati és vezényleti nyelv dolgában a függetlenségi párt fentartja az álláspontját, mint ahogy a többi ellenzéki párt is fentartja az elveit, de természetesen ezt a kérdést csak akkor lehet megoldani, ha a magyar katonai iskolákban a még hiányzó magyar tiszteket felnevelik. Még ha a függetlenségi pártot bízzák is meg a kabinetalakítással, akkor sem lehetne a magyar vezényleti és szolgálati nyelv kérdését máról holnapra megoldani, hanem a magyar tiszteket kiképzését meg kellene várni. Az új kormány valószínűleg ebben a kérdésben ünnepies deklarációt fog tenni.

Az azonban téves, ha úgy hiszi valaki, hogy gróf Andrássy Gyula a szabadelvűpárt tagjainak támogatásáról lemondani hajlandó. Sőt ellenkezőleg. Nagy sulyt helyez arra, hogy a 67-es alap minden híve köréje gyűljön. Erre vall, hogy a párt néhány előkelő tagjával tárgyalt, bár a politikai delikatessz megtiltja neki, hogy a párt hivatalos vezéreivel szóba álljon. Ennek az oka, az ellenzék és a disszidensek a november 18 ika megtorlásáért egyesültek. Az tudvalevő dolog, hogy a szabadelvűpárt egy része nem helyeselte Perczel Dezső ismert enuncziációját, a másik rész pedig pedig szavazott anélkül, hogy tudta volna mire, tehát nem az egész párt felelős az alkotmánytiprásért. Andrássy tehát, aki új és nagy 67-es többséget akar alakítani, azokat, akik a november 18 at elítélik, természetesen szívesen látja.

Vármegyénk és vidéke.

Csokonay ünnepély Hajdunánáson. A hajdunánási polgári leányiskola

f. hó 12-én azaz vasárnap d. e. 10 órakor Csokonai ünnepélyt tart a következő programmal: 1. Tihanyi echó. Előadja az énekkar. 2. Oda Csokonayról. Szavalja Gellér Karolina. 3. Emlékbeszéd, tartja tiszt. Erdei Károly ur. 4. Zsugori uram. Szavalja Kovács Etelka. 5. A csikóbőrös kulacshoz. Előadja az énekkar. 6. Részlet a nemes magyarság felkeléséből. Szavalja Molnár Mária. 7. Lorebey. Előadja az énekkar. 8. Estve. Szavalja Varga Zsófia. 9. Csendes éj. Előadja az énekkar. 10. Tengeri vihar. Szavalja Zsuga Juliánna. 11. A reményhez. Szavalja Csuka Erzsike. 12. A reményhez. Előadja az énekkar. Az ünnepélyt Böszörményi Róza igazgatónő rendezi. Az énekkart pedig Dobrossy István vezeti.

A hajdúhadházi önszegélyző szövegközet a napokban tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a múlt évi eredményes zárszámadást vették tudomásul. A választások megejtése következett azután. A régi tisztikart meghagyták, csupán az igazgatóságba választották meg új tagul dr. Kozma Jánost.

Betörés Egyeken. Pázmán László egyeki gazda faluvégi házába e hó 7 én hajnali 3 és 4 óra közt betörők jártak. A „tisza szoba“ utcái ablakát benyomták és úgy másztak be. Elvitték a párnákat, dunákat, selyem kendőket, sőt csinos összegű készpénzt is. A kár 466 korona. A nyomok Tiszacsége felé vezettek. A kocsinyom keskeny, ami arra vall, hogy a betörést cigányok követték el. A csendőrség nyomozza őket.

Meghurczolt királyleány.

[Botrányos híresztelések a volt királynéről.]

A fővárosi lapok bőven adnak hírt a volt szász trónörökösnek legújabb botrányáról. A szász udvar terjeszti az ezekről szóló híreket.

A ma érkezett táviratok ugyanis azt mondják, hogy az újból fölkapart botrány nem egyéb, mint *hajsza Montignoso grófnő ellen*, akitől a szász király el akarja vétetni utolsó gyermekét is, Anna Monica hercegnőt.

Mindenekelőtt itt közöljük a grófnő czáfolatát:

A volt királynő czáfolata.

Drezda, február 10.

Montignoso grófnő egyik itteni hívéhez táviratot intézett, amelyben *hazugságnak jelenti ki a lapoknak az ő állítólagos viszonyáról szóló híreit s törvény előtt való megtorlással fenyegeti a hír terjesztőit.*

Hát bizony nem lenne utolsó látványosság, amisor a grófnő volt férjét a törvény elé cztálja. Most azzal mindenki tisztában van, hogy a botrányos híreket maga a szász király terjeszti. Volt feleségének minden lépését ellenőrizteti.

Spicziiktől környezve.

Bécs, február 10.

Itteni udvari körökben már régóta tudják, hogy a szász király Montignoso grófnő minden lépését ellenőrizteti. *Egy tizennégy tagból álló detektiv testület állandóan Florenczben van s lesi minden mozdulatát.*

Egyszer megtörtént, hogy a volt trónörökösnek valamilyen neszre fölébredt éjszaka. Kiugrott az ágyból, világot gyújtott s akkor rémülten vette észre, hogy *egy idegen ember van a szobájában.* Sikoltozására előrohantak s az idegent lefogták. Azt hitték,

hogy tolvaj. A rendőrségen kitünt, hogy az illető a *szász rendőrség tagja.* A grófnő ekkor levelet irt férjének, a melyben tiltakozott az ellen, hogy ilyen *alávaló módon kémkedjenek utána.*

Az állítólagos szerető.

A szász király azonban még ezzel nem elégedett meg. Mindenáron szeretett volna valamilyen boszút állani volt feleségén s ezért semmiféle eszköztől vissza nem riadt. Nem tudjuk, mi igaz az alábbi berlini jelemből; de közöljük, mint jellemzőt a közvélemény felfogására. A jelentés így szól:

Berlin, február 10.

Gróf Guiccardini Károlyt jól ismerik az itteni arisztokrata körök. Elszegényedett gróf, aki ugyszólván pumpolási talentumából él. *Csunya külsejű, közönséges lelkű ember.* Nem tudják elképzelni, hogy a grófnő valóban szerelmi viszonyt folytatott volna vele. Inkább azt hiszik, hogy a *szász udvar bérelte föl Guiccardini grófot, hogy — török-szakad — kompromittálja a volt trónörökösnek.* *Ez úgy látszik sikerült is.*

Az üldözött asszony ellenségei azonban még ennyivel sem elégesznek meg. Nem elégesznek meg azzal, hogy meghurczolták, hogy gyermeket elveszik, hanem még a bolondok házába is be akarják csukni.

Az örültek házában.

Salzburg, február 10.

Az itt székelő toszkánai udvarban arra, hogy Lujza, a toszkánai nagyhercegné leánya, további botrányokat ne követhessen el, nem találnak más módot, mint *Lujzának gyógyító intézetben való elhelyezését.*

Meg vannak győződve, hogy Lujza állapota nem normális s határozott az a szándék, hogy a grófnő elől egyszersmindenkorra elzárják a további botrányok okozásának lehetőségét.

VÁROSI

SZÍNHÁZ.

Folyó szám 147. Bérlet 106-ik szám (A)
Debreczen, szombat, 1905 február hó 11 én:

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban.

Holnap, vasárnap február hó 12-én két előadás: Délután 3 órakor, bérletszünetben, félhelyárrakkal:

Kornevillei harangok.

Vig operette 3 felvonásban

Este 7 órakor bérletszünetben, Csiky László 25 éves jubileumára — először:

Wallenstein halála.

Szomorujáték 5 felvonásban.

A gerolsteini nagyhercegnő ment tegnap botrányzámba menő előadásban. Ha valakitől, úgy Kara stól nem érdemli meg az őt becézve szerető debreczeni közönség, hogy oly lenézőleg bánják vele. Éféle izetlenkedés, mint amelyekkel szerepét ő igyekezett kitölteni, azzal az értelmi fokkal is teljes ellentétben áll, melyet tőle elvárni méltán lehet. Igyekezettel játszó

partnerét nem egyszer sikerült szerepéből kizavarnia. Rományi Mária is, ez alkalommal úgy látszik szintén Karacstól vett példát s a saját számlájára mulatozott. Mit kívánjunk ilyen körülmények között a kóristától. És ehez a fületlen egyveleghez Debreczen jámbor közönsége zsufolásig töltötte meg a nézőteret s nem jutott eszébe elfojtott méltatlanságának — mint kellett volna — hangot adni. Történnék még csodák!!

Színpadról az oltárhoz.

Tudvalevő, hogy már régóta vitatkoznak a színházak tulajdonképeni hivatása fölött. Ujabbban kicsinylőleg, szórakoztatás czéljából alapított üzleti vállalatnak mondják a színházat. A legelterjedtebb felfogás szerint szellemet és izlést fejlesztő — iskola. Nálunk Magyarországon pedig mindezek felül még a magyar nyelvet terjesztő nemzeti intézmény (?) Nos, a Magyar színház még külön feladatot is tűzött maga elé: beállt házasságközvetítőnek. Arról nem is beszélünk, hogy a nézőtérén hány házasság szála szövédtek a földszinttől a legmagasabb kakasülöig. Erről hiányoznak az adatok. Egyszerűen konstataljuk, hogy a Magyar Színház színpadáról már egy sereg szép művésznőt vezettek egyenesen az oltár elé. Hogy csak néhányat említsünk: Mérei Adolf, az ötletes költőitkár a széphangu Fenyvessy Ernát vette feleségül, Lovik Károly, az ismert sportsman Somló Emmát, az eszményi Hannele-t rabolta el a színpadtól, Heltai Jenő, a szellemes poéta a szépséges Jancsó Valéria szöke fejére tett főkötőt; a parázs-szemű Serlegi Ida egy józsefvárosi tekintélyes háziurnak lett boldog felesége és így tovább, sűrű egymásutánban, mind a mai napig, a melyen Percival Wough angol bányatulajdonos vezette oltárhoz Kóczi Alrunát, a legfiatalabb „shaw-girl“ gárda legbájosabb tagját... és nagyon rövid idő múlva Keleti Juliska, a Magyar Színház temperamentumos szép primadonnája, kinek neve holnaptól letünik a színpadról, egészen új nevet fog váltani, még pedig Maar Nándor dús gazdag fiatal földbirtokos segítségével, aki azt az anyakönyvvezető és pap előtt fogja reá ruházni.

Egyházak és iskolák.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. A következő értesítés közlésére kértünk fel: Alólított választási bizottság ezennel értesíti a debreczeni izr. hitközségi tagjait, hogy az 1905-ik évre érvényes választói névjegyzéket összeállította és azt 1905-ik évi február hó 19. napjáig a jegyzői irodában (József kir. herczeg utca 26 sz.) a Deák Ferencz utcai templom előcsarnokában, a Kis új utcái imaházban közszemlére kitette, mely idő alatt a netaláni kibagyások vagy jogtalan felvételek elleni felszólamlások a jegyzői irodában benynjthatik. Megjegyeztetik hogy hitk. közgyűlésen is csak azok vehetnek részt, kik a választói névjegyzékben felvételnek. Kelt Debreczenben, 1905 február 8 án. A választási bizottság.

Adomány a kollégiumi könyvtárnak. Bück Géza orvos, főiskolánk hajdani növendéke, ujabbban mintegy 800

darabból álló könyvgyűjteményt ajánlódokozott a nagy könyvtárnak. A gyűjtemény jó része orvosi szakmunka. Vannak aztán benne értékes első kiadások, Arany János „Koszoru“-ja, kéziratok stb. Az igazgatóság ez uton is hálás köszönetet mond az adományozónak, aki már egyszer szintén ilyen nagy gyűjteménnyel gyarapította a kollégium könyvtárát.

A debreczeni ev. ref. egyház február hó 12-ik napján — vasárnap — délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében presbyteri közgyűlést tart.

UJDONSÁGOK.

A városi muzeumról.

A volt gazdasági tanintézetben ideiglenesen elhelyezett városi muzeum szakszerűleg rendezve van. Most már megnyitható a nagy közönség előtt. A jövő héten való szombattól fogva — mint halljuk — meg is tekinthetik az érdeklődők; bár a muzeum ünnepélyes megnyitását a májusi Csokonai ünnepélyre halasztották, amelynek sorrendjébe a Csokonai kör beleegyezésével, már be is illesztették.

Az ünnepélyes megnyitásra többben lejjönnek a muzeumok és könyvtárak országos szövetségének vezetői közül. A muzeumi ad hoc bizottság Oláh Károly kultur tanácsnok elnöklésével pénteken délután ülést tartott. A bizottság megtekintette a néhai Foltényi Vilmos hagyatékából megvásárolt emléktárgyakat; azután az idejű ásatások ügyével foglalkozott. A muzeumok és könyvtárak főfelügyelősége ugyanis az ásatások sorrendjére nézve, amelyet a tanács hozzá felterjesztett, azt az észrevételt tette, hogy az ohati, zámí apátságok, valamint a papegyházi templomhely felásását kevésbé tartja gyümölcsözőnek, amennyiben tapasztalás szerint az ilyen helyeket a kincskeresők már régen feltúrták. Több eredményt vár a programba második helyen fölvetett Királyhalom és a halápi sirmező feltárásától, ahol a véletlen már néhány becses régiséget hozott felszínre.

A városi tanács véleményezésre szólítván fel az ad hoc bizottságot, — ez ragaszkodik az ohati halom felkutatásához, már csak azért is, hogy az ohati apátság fekvése felett a Századok hasábjain tárgyalt vitás kérdés tisztáztassék. De különben is semmi bizonyíték nincs arra nézve, hogy az ohati halomhelyet — hol régi épületek maradványai ma is észrevehetőek — tökéletesen kifosztották volna.

A bizottság Ohat után a Bivalyhalom és a halápi őskori lelethely fel-

ásásához kezd, mihelyt a tavaszi idő megengedi. Ohat-telekháza bérleli kézi munkaerőt szives készséggel bocsátanak a bizottság rendelkezésére.

Kossuth Ferencz miniszterségéről.

[A czeplédi ember vélekedése.]

Hogy a magyar negyvennyolczas embernek milyen furcsa fogalma van a pártalkulásról és arról a győzelemről, amelyet a mostani választáson a függetlenségi és 48-as párt aratott, bizonyítja az alábbi vidám kis história. Egy czeplédi választó polgár ott ült pitykés dolmányában egy kávéházban és hallgatta, amint az urak politikáznak. Szóba került az is, hogy a függetlenségi párt a kormányba megy és Kossuth Ferencz miniszteri tárczát vállal. A mi czeplédi választónk csak hallgatja, végre kerakre nyílt szemekkel kérdezi:

— Instálom, hát Kossuth Ferencz ur kormánypárti lesz?

— Ha bemegy a kormányba, persze hogy az lesz — volt a válasz.

— No, akkor — szolt a czeplédi polgár fejét esóválva — mi ugyan nem választjuk meg többet képviselőnek.

Ez a felfogás bizonyítja, hogy pártgyőzelemről különös és mindenesetre hamis felfogása van a 48-as polgároknak. Ki kellene oktatni az egész országot, de különösen a paraszt választókat, hogy ez volna az eszményi állapot, ha az egész vonalon meg lehetne valósítani kormányhatalommal a függetlenségi eszméket, amelyekért a párt és az ország oly sokáig küzdött. És föl kellene világosítani őket, hogy ilyen kormánypártiság nem mamelukságot jelent, hanem azt, hogy most már az eszmék megvalósulásának ideje elérkezett.

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér főispán az este Budapestről hazaérkezett.

— **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** A jog és pénzügyi bizottság február hó 13-án hétfőn délután 3 órakor a város székházának közgyűlési termében ülést tart, amelynek tárgyai a következők: Fényes György és társainak kérvénye, illetve ajánlata a városi tulajdont tevő régi téglavető telep megvétele tárgyában. — A Tiszánenni ev. ref. egyházkerületnek kérvénye a sárospataki főiskola segélyezése iránt. — Győr szab. kir. városnak felirata az állami közigazgatás közvetítéséből felmerülő költségeknek a törvényhatósági városok részére leendő megtérítése tárgyában. — Sopronvármegyének megkeresése a vándor cigányok kóborlásainak meggátlása tárgyában alkotott szabályrendeletéhez hasonló rendelkezés létesítése iránt. — Hódmezővásárhely városnak megkeresése Washington György Budapestem emelendő emléksobrára adakozás iránt. — Az iparos ifjusági önképző egyesületnek kérvénye a Meszena alaphól 20 ezer koronának „Meszena Sándor iparos ifjusági házalap“ javára megadása iránt. — Marx Józsefnek kérvénye községi kötelekbe leendő felvételének kilátásba helyezése iránt. — Főszámvevő jelentése a tűzjelző-telephon állomások felállítására iránt. Egyéb netalán sürgős folyó ügyek.

— **Debreczeniek a Tisza-párt halotti torán.** A szabadelvűpárt csüörtökön este tartotta vezére, gróf Tisza István és a saját halotti torát, amelyen jelen voltak a debreczeni ismerősök közül: Domahidy Elemér főispán, Dobieczy Sándor és Münnich Aurél volt, de kibukott szabadelvűpárti képviselők. Csodálkozunk rajta, hogy a főispán is ott volt, avagy talán mégis távozni készül Debreczenből?

— **A Kisfaludy-társaság a Csokonai körhöz.** Tudvalevő, hogy a Kisfaludy-társaság idei közgyűlésését, mely f. hó 12-ére esik, egészen Csokonai emlékének szenteli. Ezen ünnepi alkalomra külön meghívta a Csokonai kört a következő, Géresi Kálmán köri elnökhöz intézett levéllel: Budapest, 1905. február 5.

Nagyságos Elnök Ur!

A Kisfaludy-társaság ez év: ünnepélyes közgyűlését, melyet f. hó 12-én d. e. 10 órakor tart a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében, Csokonai hallhatatlan emlékének szenteli. Van szerencsém társaságunk nevében az ünnepélyre tisztelettel meghívni a Nagyságod bölcs vezetése alatt álló Csokonai kört, mely nemcsak nevét viseli a nagy költőnek, hanem mindenben bü és lelkes ápolója volt a Csokonai kultusznak. Nagyságodnak kiváló tisztelettel alázas szolgája Vargha Gyula a Kisfaludy-társaság titkára.

— **A Reviczky alapítvány.** Debreczen város kezelése alatt álló néhai Reviczky László kerületi táblai bíró családi alapítványa, amelynek ez a vagyona ez idő szerint meghaladja a 200 ezer koronát. A belügyminiszter rendelete folytán a város most alapító levelet készített az alapítvány kezeléséről, a nagyváradi latin szertartású káptalan hozzájárulásával, miután az alapítványi ösztöndíjakra ez a káptalan veszi fel a Reviczki és Cziczéri Orosz családbeli tanuló ifjakat. A belügyminiszter az öt példányban kiállított alapító leveleket tegnapelőtt érkezett leiratával jóváhagyta.

— **Esküvő.** Kovács Péter földbirtokos fia, Kovács Ferencz e hó 8-án tartotta lakodalmát Demjén Lajos nádudvari földbirtokos kedves leányával Erzsikével.

— **„Apa — fia.“** A marosvásárhelyi Székelység-ben olvassuk: Eddig ha valakiben csalódtunk, kiről nézetünk tiszta volt, mindjárt megkaptuk a találó mondatot: „Hát nyulat szült Nubia párduczsa?“ De most egészen megfordítva irnunk az öreg Csákány Joachim és fia Csákány Antal politikai viszonyáról. T. i. az öreg a kormányra szavazott, a fia meg Sebess Dénesre. Most tehát ezt kell kérdenünk: „Hát párduczot szült a nyul? Ugy látszik! De fejtsék meg ezt a természetellenes dolgot a tudósok. Mi csak azt akarjuk mondani, hogy az öreg Csákány labancz, a fiatal kurucz.“

— **A szent Erzsébet-egyesület** február 4-iki táncestélyéről a következő elszámolást vettük: Bevételek: 1. Jegyek árából 897 kor. 2. Felülfizetésekből 681 kor., összes bevétel 1578 kor. Kiadások. Teremvilágítás fűtés 440 kor. Teremdiszítő és ker-

Az összes téli árakat, gyapjuszövet, parketék

Vége a Télnek

Női- és gyermek kabátokat bámulatos olcsón kiárulják

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI cég.

szapárt csü-
e, gróf
tti torát,
czeni is-
emér fő-
Münnich
elvüparti
a, hogy
alán mé-
öl ?

a Cso-
gy a Kis-
mely f.
emléké-
ra külön
ező, Gé-
lével :
ruár 5.

ünnepé-
12-én d.
dományos
i hallha-
i szeren-
ünnepélyre
od böles
rt, mely
költőnek,
ápolója
ságodnak
Vargha
ra.

y. Deb-
ó néhai
ai bíró
ez a va-
adja a
miniazter
ost ala-
ány ke-
szertar-
al, mi-
kra ez a
és Czi-
ifjakat.
ányban
napelőtt

földbir-
8 án tar-
ádudvari
ikével.

ásárhelyi
ha vala-
szta volt,
ndatot :
za ?" De
az öreg
Antal po-
g a kor-
bess Dé-
nk : „Hát
szik ! De
s dolgot
mondani,
a fiatal

yesület
tkező el-
gyek ár-
81. kor.,
k. Terem
tő és ker-

itokat
tulják

tész 130 kor. Czigányzene 60 kor. Táncc-
rend 50 kor, Katonazenekar tagjainak 40
kor. Nyomda 28 kor. Jelvényekért 20 kor.
Fodrász 10 kor., összes kiadás 778 kor.
Mérleg : Bevétel 1578 kor. Kiadás 778 kor.
Tiszta jövedelem 800 korona. Felülfizettek :
X. Y. 240 kor. N. N. 150 kor. Kubelikné
Széll Marianne 100 kor. Katz Herman cég
25 kor. özv. özv. Raditzky Lászlóné 20 kor.
gróf Zedtwitz Alfréd 18 kor, özvegy Boczkó
Sámuelné, Gyémánt Samuné, dr. Kenézy
Gyulané, özvegy Knoll Rudolfné, Mihalovits
Jenő 10-10 kor. dr. Berger Andor, dr.
Derekassy István, özv. dr. Király Ferenczné
6-6 kor. Bilkei Kövesdy Imre, Rozinger
Józsefné 5-5 kor. Csapó Etelka, özv. Gar-
dos Károlyné, Kandel Ferenczné, Sz. Lo-
vassy Károlyné, dr. Lukács Béla, Szentki-
rályi Tivadár, Szőlősné Kaffka Róza 4-4
kor. Domahidy Elemér, Bartha Kálmán Szat-
már, Molnár Ferenc 3-3 kor. H. I., Lippi,
Lám Sándor, N. N., Márkus Miksa 2-2
kor. Papp János, Pávay Sándor, Mellau Ist-
ván 1-1 kor., összesen 681 kor. A szent
Erzsébet egyesület folyó 9 én tartott vá-
lasztmányi ülésen ezen uton is forró hálás
köszönetet mond az összes jótévőknek, a
39 ik sz. es. és kir. gyalogezred méltóságos
ezredparancsnokának Vogel Pál ezredes urn-
nak az ezredzenekar kegyes átengedéseért,
Boros Izidor urnak a szükségelt szőnyegek
és függönyök díjtalan átengedéseért, a tánc-
főrendezőknél és rendezőknél, a hölgyek-
nek, kik a jelvényeket oly izlésesen festették
és általában mindazon hölgyeknek, kik akár
a jegyek elárúsítása, akár személyes közre-
működése által a szép erkölcsi és anyagi
sikerhez buzgón hozzájárulni kegyeskedtek.

— **Meghívó.** A „Nőipariskola“
február hó 19-én az iskola helyiségé-
ben, saját céljaira tombolával egy-
bekötött házi estélyt rendez, melyre
czimzettet és b. családját tisztelettel
meghívja Veressné Szathmáry Teréz
felügyelő bizotts. elnök. Belépti-díj
személyenként 1 korona. Egy tombola-
jegy ára 40 fillér. Kezdeté 8 órakor.
Az estélyen szabott árak mellett, tea,
bor és hideg ételekkel szolgálunk.
Pontos megjelenést kérünk.

— **Könnyű testi sértés.** Markovits
Samuel Nyugati utca 38. sz. a. lakos pa-
naszt emelt G. János vendéglős ellen, aki
állítása szerint 13 éves Ignác nevű fiát ug-
y elverte, hogy a gyerek aig tudott hazaván-
szorogni. A rendőrség az eljárást meg-
indította.

— **Kereskedő ifjak táncestélye.**
Ma este tartják meg kereskedő ifjaink sz-
kásos táncestélyüket az Arany-bika disz-
termében. A farsang egyik legsikerültebb és
legjobb mulatsága szokott ez lenni — itt
összpontosul s találkozik debreczen intelli-
gens kereskedő köre, vig szórakozás között,
míg a fiatalság Magyarok tüzes muzsikája
mellett táncra perdül s feledve a köznapi
robot munkát jó kedvel, boldogan mulat-
nak, tánczolnak kiváló viradtig.

— **Tea estély és sétatangver-**
seny lesz f. hó 19 én vasárnap délután
5 órakor a Bika nagytermében melyet a
Szent-Erzsébet egyesület rendez. A közönség
szives tudomására hozzuk és érdeklődő
figyelmébe ajánljuk.

— **Harapós kutya.** Veszedelemes
kutyája lehet K. Jánosnak, aki ellen pa-
naszt emelt Kis Gábor csigekerti 41 sz. a.
lakos. A kutya ugyanis panaszos állása
szerint megtámadta 9 éves Mariska nevű
leányát és a ruháját leszakította. A ren-
dőség a harapós kutya tulajdonosa ellen
megindította az eljárást.

— **Elmarad a Csarnok estélye.** A
kereskedelmi csarnok ma, szombat
estére hirdetett estélye a fővárosi szí-
nész-szereplők közbejött betegsége miatt
elmarad.

— **Aki a rendőrséget lebecsüli.**
Az éjszaka Halász János nyugoti utcai bor-
mérésében Peko Mari 27 éves, nádudvari
illetőségű szolgáló mulatott. Itta a pálinkát,
mint a vizet és szidta a rendőrséget, majd
garázdálkodni kezdett, amiért aztán beki-
sérték, hogy a rendőrség barátságos hajlé-
kában pihenje ki faradalmait a részeg leányzó.

— **Debreczeni birtokváltások.**
Dr. Megyery Pálné Nádasz Mária veszi a
debreczeni 5554 sztkvben foglalt 24 hold
1231 négyszögöl ujosztású földet Nenák
Gábor és neje Kozma Juliánától 13000
kornáért. — Harsányi Kálmán veszi a deb-
reczeni 3577 sztkvben foglalt 4 hold Csige-
kerti szőlőt Harsányi Miklóstól 24000 koro-
náért. — Szabó András és neje Csapó
Juliánna veszi a debreczeni 671 sztkvben
foglalt 500 négyszögöl ujosztású földet Sza-
bados Ferenc és neje Gutti Zsuzsánnától
1200 kornáért. — Márton László és neje
Kerész Eszter veszik a debreczeni 6697
sztkvben foglalt 4 hold 653 négyszögöl u-
josztású földet Vadon Sándortól 2800 koro-
náért. — Kis Lajos és neje Tisza Juliánna
veszi a debreczeni 5937 sztkvben foglalt
Bomok utca 138 sz. házat Némethi András
és társaitól 3000 kornáért. — Szőke Fe-
rencné Horváth Juliánna veszi a debre-
czeni 1359 sztkvben foglalt Ku-u. 100 sz.
házat Makai András és társaitól 120 kor-
náért. — Bomerszbach Lajos és neje Liebhauser
Erzsébet veszik a debreczeni 3597 és 4051
sztkvben foglalt 279 illetve 184 négyzetöl
Csige kerti szőlőt id. Molnár Lajos és tár-
saitól 6000 kor. — Epsedi István és neje
Szűcs Erzsébet veszik a debreczeni 2179
sztkvben foglalt 6 hold 450 négyszögöl
ondódi földet Nagy Gáborné Nádas Zsuzsánna
és társaitól 2300 kor.

— **Utczai botrány.** Török János
csapó utca 47 sz. a. lakos panaszt emelt
M. István ellen, aki állítólag a városháza
előtt hangos szóval támadt rá, szidalmazta
és ez által utczai botrányt idézett elő.

— **Véres verekedés.** E czim alatt
közölt híreinkre vonatkozólag Szöllőssy
Dániel vendég utca 6. sz. a. lakatosmester
levélben értesít bennünket, hogy László nevű
fiát nem verték meg és nem is kísérték be.
Az ügy egyébként a rendőrség előtt van,
amely Hári György ellen, aki Szöllőssy
Lászlót megtámadta, a büntető eljárást meg-
indította.

— **Elveszett fekete bőrtárcsa.**
E hó 3-án és 4-én közti éjjelen elveszett
egy fekete bőrtárcsa. Pénz nem volt benne,
csak két darab kitöltetlen, R. A. kezdőbe-
tükkel aláírt törlesztési váltó, számos pos-
tai elősmervényvel és egyéb, másra nézve
jelentéktelen feljegyzések és okmányok. A
becsületes megtaláló, bár a fekete, 6 reke-
szes bőrtárcsa emlék és csekély értékű,
szép jutalomban részesül, ha akár lapunk
kiadóhivatalánál, akár a rendőrség büntügyi
osztályánál átszolgáltatja.

— **Olosó pénzkölcsönök** a legelő-
nyösebb feltételek mellett gyorsan kieszkö-
zöltetnek Racz Béla bankirodájában Deb-
reczen, Csapó u. 12.

— **A világ legjobb lapja** a „Karikás“
s mégis csak 62 és fél krajczár negyedévre.
Egyes szám ára 5 kr. Mindenütt kapható.

— **Báli legyezők, illatszerek, szap-
panok, fésűk, hajtűk, kefék, ugyszin-
tén mindenféle pipere-czikk külön-
legességek igen olcsón kaphatók**
Mentze Henrik ujdonságok áruhá-
zában.

— **Ritka alkalom.** A szezonból visz-
szamaradt divatos és szép női és leány fel-
öltők, kalapok és blousok, míg a készlet tart,
mesés olcsón kapható Rózsa Lajos női di-
vatáruházában.

Borzalmas családi dráma.

Gyilkos és öngyilkos vaskereskedő.
Leugrott a harmadik emeletről.

Véres és részleteiben megdöb-
bentő családi dráma játszódott le az
elmúlt éjjel Budapesten a József körut
58. sz. házban. Egy kétségbeesett,
vagy pedig pillanatnyi elmezavarában
beszámíthatatlan ember forgópisztoly-
háromszor rálőtt feleségére, aztán ör-
jögésben a harmadik emeletről leve-
tette magát az utczára és szörnyet halt.

A dráma szereplői

A József-körut 58. számú ház III-ik
emeletén a 35. számú lakásban lakik ifj.
Horváth Ferenc vaskereskedő, akinek a
Baross utca 53. szám alatt van az üzlete.
Horváth, egy 47 éves ember, a mult nyá-
ron nősült másodsor. Első feleségétől há-
rom gyermeke van. Második nejevel a ház-
beliek tanúsága szerint a legjobb egyetér-
tésben élt, úgy, hogy végzetes tettének okait
családján kívül eső körülmények okozhatták.
A házbeliek, sőt közvetlen környezete sem
zett észre rajta elyasmit, amiből meglehetne
magyarázni szörnyű elhatározását. Felesége
elszegényedett tápió szelei uri családból
származik. Egyik fivére katonatiszt. Özvegy
édesanyja a tisztviselő-telepen lakik.

A tett okai.

Minden körülmény arra mutat, hogy
a szerencsétlen embert anyagi zavarok ker-
gették a kétségbeesésbe. Üzlete már évek
óta rosszul ment; nagy anyagi gondok
nyomták s kénytelen volt csödbe menni. A
csödből azonban Kiss Ernő vasnagykeres-
kedő segítségével kikerült s üzlete ifj. Bor-
váth Ferencz utóda cég alatt továbbra is
fennállott. Házassága előtt üzleti ügyeit mult
nyáron sikerült rendbe hoznia s az eredeti
cégjegyzést helyreállította. Ujabbán azon-
ban ismét anyagi gondokkal kellett megkü-
zdenie, amelyeknek terhe alatt most össze-
rokkadt.

A dráma lefolyása.

Az anyagi bajok feltorlódása éppen
nem látszott meg a család boldog életében,
a férj ugyan néha, különösen a legutóbbi
időben, idegesnek látszott, de a családi kör-
ben minden izgatottsága elsimult és a leg-
jobb egyetértésben éltek. Mikor azonban
Horváth az üzletbe belépett, mintha kicse-
rélték volna, ideges, kellemetlenkedő ember
lett. Körülbelül egy hét óta az üzletben ál-
landóan könyveit bujta, iratait rendezte és
selejtezte. Meglátszott, hogy valamire készül
azonban mindenki üzleti ügyeinek valami
módon való rendezésére gondolt.

Tegnap délután is a legjobb békében
volt együtt az üzletben feleségével, akit ké-
sőbb színházba küldött és azt is megígérte,
hogy eléje megy. Az asszony nagy csodál-
kozására azonban férje csak későn ment
haza s azt mondta, hogy az üzletben szá-
molt. Izgatottságnak nyoma sem látszott rajta.

Éjfél után az egész család aludt már
s a nő azt hiszi, hogy férje is álmából éb-
redt fel már, mikor végzetes tetteire elha-
tározta magát. Az asszony iszonyatos dör-
dülésre és egy kápráztató villámlásra riadt
fel. Abban a pillanatban előntötte arcát
melog vére. Alig tért eszméletére, amikor
az első lövést másik követte, mind a három
batalmas sebet okozva.

Az asszony rémületes sikoltással ugrott

ki az ágyból, de akkor a férj már maga ellen fordította a revolvert, de lövése nem talált. Ekkor a férj az utcái ablakhoz rohant és felszakította azt. A nő utána kapott hogy visszatartsa, de Horváth iszonyu erővel rántotta ki magát kezeiből és levette magát a harmadik emeletről az utcára, ahol csakhamar nagy csődület fogta körül a szempillantás alatt szörnyet halt embert.

Bent a házban már az első lövések zajára összehúzódtak a lakók és felrohantak a harmadik emeletre. Valóságos néptömeg állotta el már az ajtót, mikor a szerencsétlen nő zilált hajjal, hiányos ruházattal kirohant és nekivetette magát a lépcsőknek, hogy az utcára menjen, ahol a férjet ekkorra már a menők próbálták életre kelteni, de hiába.

Izonyatos látvány volt, amint a vértől borított asszony rávetette magát férje összezuzott holttestére és szivszaggató jajveszékélés között keservesen sirt. Alig tudták eltávolítani s felvinni a lakásba, ahol dr. Grünfeld Armin a házban lakó orvos kötözte be súlyos sebeit. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy sebei nem veszélyesek, bár nehéz munkába fog kerülni míg a három golyót eltávolítják a testéből. Legveszedelmesebb még az a golyó, amely homlokán épen a hajas rész határába furódott. Ezenkívül egy golyó alsó állcsontját, egy pedig a bal halántékán találta. A sebek arra engednek következtetni, hogy a lövések meglehetősen közelről történtek.

Az asszony mindazonáltal elég erősnek érezte magát. A hálószobában fektették le, ahol csak férje holttestének a honczoló intézetbe való szállításának híre izgetta fel. Később megérkezett anyja és hadnagy fivére is, akik reggelig mellette voltak. Reggel az asszony a maga lábán ment le a lépcsőn és egy bérkocsin a klinikára vitette magát, ahol kezelés alá vették.

Horváth Ferenc zsebében egy névjegyet találtak, amelyet zárt borítékban a rendőrségnek címzett. A boríték hátsó oldalára ezeket a szavakat írta: „Összes okmányaim és irataim a Wertheim-székenyben vannak“.

Mi az újság?

— Február 10. —

Bojkottált háztulajdonos. A budapesti Király-utca 27. számú házlakói egy szép napon arra ébredtek, hogy a háziuruk átlag 100—130 koronával stájerolt. Az első napon a legteljesebb kétségbeesés fogta el őket. Szerencsére volt köztük egy Eisen Mórnevű elszánt férfit, aki már másnapra gyűlésre hívta a ház lakóit. E tiltakozó gyűlésen az ő elnöklete alatt 40 közül 26 lakó jött össze, elhatározván egyhangulag, hogy mindnyájuk aláírásával e hó 14-én memorandumot nyújt át küldöttségük a szivtelen háziurnak, a melyben tudtára adják, hogy ha sötét szándékával föl nem hagy, valamenynyien kiköltöznek és a legszelesebb körü mozgalmat indítják, hogy házáat a budapesti partájok bojkottálják. Minő okosan cselekednének a lakók min denütt, ha a házbérharamiak ellen bojkottal védekeznének.

A darabantok alkonya. Tegnap a képviselőház háznagyi hivatala átirt a honvédelmi miniszterhez s közölte vele, hogy a képviselőház darabantőrsége e hó 15-ig vég leg feloszlik. Minthogy pedig a darabont-

szolgálatra a csendőrség és honvédség tényleges állományából berendelt altisztek kijelentették, hogy vissza óhajtanak menni az előbbi csapattestükhöz, felkérte a háznagyi hivatal a honvédelmi minisztert, hogy ezeknek az illetékes csapattestekhez laendő visszahelyezése iránt még e hó 15-ig intézkedjék. A darabant őrség szervezése alkalmán néhány polgári embert is felvettek közéjük. Ezeknek felmondták a szolgálatot s bár egy évre fogadták őket, egy havi végkielégítéssel akarták szélnek eresztetni. A volt darabantok ebbe az elintézési módba nem akarnak megnyugodni s most perrel fenyegetőznek.

Életmentő kutya. Zentán történt a következő feljegyzésre méltó eset. A napokban este 10 órakor a járőr a Tópart utcán haladva keresztül, a rét felől üvöltő kutyaugatást hallott. A kutya ugatása által figyelmessé tétvén, lement a part alá, hogy megtudja a szokatlan üvöltés okát. Legnagyobb meglepetésére az árokban egy holtrészeg embert talált, félig a jeges vízbe merülve. Az illető neve Váradi István s már félig-meddig meg volt dermedve a fagytól, midőn a járőr oda érkezett. Egyébként annyira be volt rugva, hogy meg sem tudta mondani lakása címét. Mivel különben sem tudta magát igazolni, a járőr bevitte a rendőrségre, ahol felmelegdén s kialudván mámorát, magához tért. Váradinak kutyaszerencséje volt, mert most valóban egy kutyának köszönheti, hogy megszabadult a biztos haláltól.

TÁVIRATOK.

Kossuth a királynál.

Budapest, február 10. Andrassy Gyula gróf már közölte Kossuth Ferenczel a király meghívását. Az időpont, amikor a fogadtatás történni fog, nincs megállapítva. Előreláthatólag vasárnap fogja a király fogadni Kossuthot. A politikai körökben azt hiszik, hogy **nagy lépés lesz Kossuth fogadtatása a nemzeti célok felé.** Pitreich és Goluchovszky is óhajtják a Kossuth-tal való találkozást. Tehát ők is engednek már rideg felfogásukból és ez kizárólag Andrassy érdeme.

Bécsi lap a helyzetről.

Bécs, február 10. Az osztrák főváros magyar-barát hangulatának leghűbb tükre a N. F. Pr. mai vezető cikke, amely a legnagyobb rokonszenvvel tárgyalja a magyar válságot. Kijelenti, hogy a 48-as párt kormányképes és ezzel lezárult annak a kornak az utolsó maradványa is, amely az abszolutizmust jelenthetné. A 48-as párt reális politikai alapon áll. Deák alkotása teljesen elhalványult és a Kossuth Lajos eszméi léptek előtérbe. Lehet, hogy a függetlenségi párt módosítja elveit, de Magyarország történetében hat rkövet állított a magyar nemzet, amelynek erős akarata, kitartása és jogos téren való küzdelmei tiszteletre gerjesztők.

Új oláh képviselő.

Kisjenő, február 10. A mai pótválasztáson az oláh jelölt, **Russu Sirianu János** az aradi „Tribuna Po-

purului“ című oláh heti lap szerkesztője győzött 1082 szavazattal **Csukay Gyula** Tisza-párti jelölt 983 szavazata ellenében. Az oláh képviselők száma vele 8. Még két kerületben jut pótválasztás alá oláh jelölt.

Három pótválasztás.

Budapest, február 10. Kisbecskereken Steiner Ferencz, Fülöpszálláson dr. Szeless Ödön függetlenségi és 48-as, Szent-Endrén (itt Baránszky néppárti visszalépett) pedig Laszlovsky Béla szabadelpárti jelöltet megválasztották.

Szerelmes királyasszony.

Drezda, február 10. Szászudvari körökből jelentik, hogy a szász király feleségének újabb szerelmi kalandja nagy mebotránkozást keltett az itteni udvarban. A kedvese azon villatulajdonosának fia, amelyben lakik Körner igazságügyi tanácsos megtette a lépéseket, hogy Anna Monica hercegnőt el vegyék az anyjától. A szász udvar és a királynő legközelebbi rokonsága is azt tartják, hogy Montigno grófnő gyöngye elméjü és elmeügyintézetben volna a helye.

Szerkesztők véres kardpárbaja.

Igló, február 10. Telléry Gyula, a Szepesi Lapok és Léderer Miksa, a Szepesi Ellen-zék szerkesztői ma kardpárbajt vívtak egymással. Léderer a fején súlyosan megsérült.

Az első lemondó főispán.

Budapest, február 10. A hivatalos lap holnapi száma közli az ujonan kinevezett zempléni főispán Szinnyi Merse István lemondását.

Törvénykezés.

Csizmadia a padlásán. A debreczeni törvényszék ma Jobbágy György tiszafüredi születésű, 27 éves egyeki lakos csizmadiamestert lopás büntette és közcsend elleni kihágásért 6 havi börtönrre és 200 kor. pénzbüntetésre ítélte. Esete a következő: Jobbágy György az 1904 ik év november 8-án Egyeken Frungel András bezárt kamarája nyitott padlására felment, ott egy léczet kifürészelt s azon a lyukon leereszkedett a kamarába s onnan 30 kiló buzát kilopott; amint ezt vitte, Tóth János rákiáltott, ekkor a buzát a zsákkal együtt ellökte és egy bicskával Tóth János felé hadonászott, később pedig elszaladt. Vádolt az ítélet ellen felebbezett.

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

50.

(Orosz eredtiből.)

Az öreg még most is kétkedve, kétségbeesetten borzalta haját.

— Hát lehetséges volna? azt a pétervári embert, a mint elutazásunk előtt ki tudtad, ugy-e Bogdán Vladimirnak hívják? Péter biczentett a fejével.

— Igen! Hozzá még titkos rendőr is. Ezt még az anyja sem tudja, de én kifürkésztem. Ez a rendőr a mi legkönyörtelebb ellenségünk. Ma éjszaka hát bicskagegyre kell mennünk... De hallgasd csak! A ficzkó az ajtóhoz rohant. Nem hallottad? Mintha Katinka sikoltott volna? Ördög és pokol! Még talán ez a lány is a ficzkóval szövetkezett?

Az öreg czinkostársát visszahuzta az ajtótól.

— Te rémlátó vagy. Katinkának semmi köze ahhoz az emberhez, bárki legyen is. Azért csak azt mondom, hogy a gyermekemet hadd ki a játékból.
Péter az öregot eltaszította magától és rettenetes gonosz tekintettel fenyegetődzött:
— Résen leszek; majd tudom én, hogy mit kell tenni!

[Folytatjuk]

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.
Budapest, 1905. február 8.

Készáru 5 magasabb.

1905. októberi buza	17.32.—17.34
1905. áprilisi buza	19.74.—19.76
októberi rozs	
1905. áprilisi rozs	15.42.—15.44
októberi zab	
1905. áprilisi zab	14.14.—14.16
1905. májusi tengeri	14.86.—14.88
juliusi	14.74.—14.76
szeptemberi tengeri	
1905. augusztusi repce	

Szerkesztői üzenetek.

Reyamrehol. A vers jó, de a »Borszem Jankó« című, hazafiatlan irányu szenylyappal még így sem állunk szóba.

Cs. L. dr. [Hajdunánás.] A névtelenül rágalmozó levelezőlapját a h. szerkesztő [azt híven, hogy az a rendes levelező küldeménye] nem tette félre és így bajosan fog előkerülni.

«Cunárd»

magyar-amerikai vonal.

Közvetlen rendes gyorshajójaratok
Fiume-Amerika között.

Menetrend.

A duplacsavaru gyorsgőzösök a következő napokon indulnak:

1905. február 23-án	Ultónia.
1905. márczius 2-án	Slavonia.
1905. „ 16-án	Pannónia.
1905. „ 30-án	Carpathia.
1905. április 13-án	Ultónia.
1905. „ 20-án	Slavonia.
1905. május 4-én	Pannónia.
1905. „ 18-án	Carpathia.
1905. június 1-én	Ultónia.
1905. „ 8-án	Slavonia.
1905. „ 22-én	Pannónia.

A hajójegy ára személyenként belcérteve a teljes ellátást, Fiumében szintén két napi teljes ellátást **180 korona.** — Ingyen felvilágosítást ad:

SOMOSSY JÓZSEF

kivándorlási meghatalmazott

DEBRECZEN, Hajó-utca 12. sz.

Ugyanott a hajójegy is megszerezhető.

A Debreczeni Hitelbank

Részvénytársaság

f. é. február 1-én

megkezdte működését.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelevényekre, értékpapírokra, árukra.

Óvadékkölcsönöket

ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses

(amortizációs) kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket

betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás végett.

Vesz és elad

mindennemű értékpapírt és ércz pénzt, valamint

Elfogad megbízásokat

ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyletek kötésére.

Üzleti helyiség

Széchenyi utca, 1. sz. I. emelet.

Az igazgatóság.

Uj Mórictelep 46^a sz.

csinos, szolidan épült Ház szép nagy telekkel, jutányos árban és igen előnyös fizetési feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Értekezhetni Piacz utca 26. sz. gépraktárban.

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedő

ezég Piacz-utca 19. szám alatt, a t. közönség igényeit kielégítendő, külön osztályt vezetett be kizárólag

férfi divat szövetek

kicsinybeni eladására.

A tavaszi legújabb divatu bel- és külföldi szövetek, u. m. színes és sima kamarnok, cheviottok, fekete és kék Chochmenek, fényposztók, valamint egyenruházati posztók és Trikok, mindenféle szín és minőségben meglepő dus választékban már most megérkeztek és eredeti gyári árban kicsinyben is kaphatnk.

Megnyilt

a Kossuth-utczai

Maradék áruház

olcsóbb minden végeladásnál.

Minthogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes czipő, kalap, női- és férfi fehéreműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női- és fiu ruhák, esernyők stb.

fél árban

árusítjuk el.

Székely Jenő és Társa utódai

Kossuth-u. 15. sz., a gyógyszerterárral szemben.

Weisz Sámuel

sónagykereskedő.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki kereskedő urakat arról értesíteni, hogy a nagybani

marhasó árulást

bevezettem és az erre vonatkozó rendeléseket legpontosabb kiszolgálással teljesítem.

Szives pártfogást kérve, marad kiváló tisztelettel

WEISZ SAMUEL

Nagy-Hatvan-u. 9. sz. bent az udvarban.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre

Selymek

Victória Messaline, Luissienne

Selyem batist
minden színben.

Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből

állandó és nagyszabásu

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vasstag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

1 kiló szilva 10 kr., 1 dob. „Király pemetefü bonbon” 10 kr., ugorka eczetes és kovászos, hordós káposzta, rizike gomba kapható Merkli Ferencznel, Fűvészkert-u. 14. sz. 100 K. száraz cseretölgyfa 1 frt.

1 kg. szép mazsola 36 kr. 1 kg. papír héjú dió 20 kr. 1 kg. boszniai szilva 12 kr. 1 kg. családi kávé 1 frt 20 kr. Kertész Miklós fűszer üzletében, Csapó-u. és kenyér piac sarkán.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Bud-i cukrászda, Jósá és Jóna drogueriájában.

Szobaberendezésekhez plüss és bőr képek, tek és fali díszek modern kivitelben készíttetnek Antalfy diszművesnél Piacz-u. 31.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Csillag-utca 35, 37 és 40 számú új adómentes házak elköltözés miatt kedvező feltételek mellett eladók. Értekezhetek Kónyatelep 31. szám. (az olajútó mellett) a tulajdonossal.

Férfi szabó üzlet, mely 22 év óta fennáll más vállalat miatt eladó. Megtudható a kiadóhivatalban.

A „Bodegá”-ban Rosner Mártonnál Piacz-utca 75. Naponta friss virstli és szép hideg felvágottak, valamint kitűnő italok kaphatók.

Eljáró és pénzbeszedőnek ajánlkozik egy 50 éves ember, ki megbízható, az egész várost ismeri; akár havifizetés, akár perczent mellett. Czime megtudható e lap kiadóhivatalában.

A hajdnánási önkéntes tűzoltó egyesület parancsnoksága a fuvó zenekara részére egy karmester felfogadását elhatározta. Az érdekeltek pályázatokat karmesteri bizonyítvánnyal a fentírt helyen beadhatják a havi fizetés megjelölésével.

1 kg. szilva 12 kr. 1 dgr. tea 5 kr. 1 kg. teasütemény 80 kr. 1 g. csokoládé 1 frt. Friss teavaj 1 kg. 1.20, kapható korpa napi árban Glück Izidor fűszer üzle ében Péterfia u.cza. Ugyanott egy tanuló felvétetik fizetéssel.

Eladó föld. 51. katasztrális hold fekete, jó minőségű búzatermő föld új gazdasági épületekkel 22000 koronért eladó. Megvehető 8—10,000 koron: készpénzzel. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csak is Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Egy 100 katasztrális holdas birtok, elsőrendű fekete föld, 5000 frtot érő gazdasági épületekkel ellátva, egy tagban eladó 26500 frtért. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Jókai utca 28. új épület 3. szoba tartozékaival Májusra kiadó.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

2740. közb. hit. bizonyítvány igazolja a biztos hatást köhögés, rekedtség, katarus és elnyálkásodásnál. Valódi csak is „Három fenyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér. Raktár Tóth Béla és dr. Rothschnek W. Emil urak gyógyszerárjában.

Saját magát károsítja, aki szőlőt vány-szükségletét nem fedezi

a Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnel.

Tulajdonos:

Caspari Frigyes Medgyes, Nagy-küküllőmegye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Schrader Gyula
likőr-töltései.**

Schrader Gyulától, Feuerbach - Stuttgartban. A legjobb és leg egyszerűbb mód háshasználata likőröket előállítani.

Árjegyzéket és prospektust küld az Ausztria és Magyarország főraktár: Meager W. Wien, III/3. am Henmarkt 2.

Meghívó.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben

részvénytársaság kebelében működő

Hitelrésztes-Csoport

1905. február hó 17-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében tartja

VI. évi rendes teljes ülését,

melyre a t. tagtárs urak tisztelettel meghívattak.

Tanácskozási sorrend:

1. Az üzlet eredményéről szóló választmányi és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Működési és tiszteletdíjak megállapítása.
4. Két sorrend szerint kilépő választmányi tag választása.

Szántó Gyöző,

a Hitelrésztes-Csoport elnöke.

Blous selyem szép színekben 69 kr.

Átköltözés miatt

! a raktáron lévő összes női ruhaszövetek, Blouse selymek, delain, karton, vászon, kanavász, szóval mindennemű rőfös árúk mesés olcsó árban lesznek eladva. !

Maradék áruház

Piacz-utca 19. szám. Tisza palotával szemben.

Luisin selyem minden színben 55 kr.